

Samfunnsmål

Norges viktigste næringer har sitt utspring i havet. Havnæringene er blant Norges mest globale, innovative og framtidsrettede næringer, og har sysselsetting, verdiskaping og ringvirkninger som gjør dem til en viktig drivkraft i norsk økonomi. Norges posisjon i internasjonal skipsfart som lengst fremme på miljøvennlig teknologi og Norges posisjon som verdens nest største eksportør av sjømat målt i eksportverdi, er eksempler på dette. Maritim21 strategien ble revidert i 2021 med sterk involvering av næringen og forskningsmiljøene. Det ble der lagt vekt på at forskning og innovasjon er viktig for at Norge videreutvikler sin maritime næring til å være en verdensledende aktør innen lav- og nullutslippsteknologi, grønn og sikker skipsfart og digitale løsninger for design, bygging, operasjon og drift av fartøyer.

Norge har veletablerte dyktige fagmiljøer innenfor havforskning og har det høyeste antall havforskere i verden, vektet mot befolkning[11]. Havet er uunnværlig for å løse de globale samfunnsutfordringene, men samtidig er verdens hav sterkt belastet. En realisering av havets verdier vil kreve bærekraftige tilnærminger i tråd med FNs bærekraftsmål, der særlig bærekraftsmål 2 *Utrydde sult* og bærekraftsmål 14 *Liv under vann* er sentrale. Forvaltningsplanene for havområdene er et viktig verktøy for å sikre en helhetlig økosystembasert forvaltning av norske havområder. FNs naturpanel peker på en rekke menneskeskapte trusler mot havet, der direkte høsting har hatt den største påvirkningen. FN har iverksatt havforskningstiåret for bærekraftig utvikling (2021-2030). Målet er å utvikle kunnskap og sørge for at kunnskapen bidrar til politikkutforming, og bærekraftig forvaltning og bruk av havet.

Samtidig påvirker klimaendringene havet og dets ressurser[12], og setter krav til forvaltningens evne til løpende å tilpasse seg nye forhold. Klimaendringene påvirker også matsystemet og matsikkerheten, som blant annet beskrevet i FNs klimapanelers rapport *Climate change and land*[13]. Med forventning om en global befolkning på nesten 10 milliarder i 2050, fremhever FN behovet for økt sjømatproduksjon. Ifølge rapporten *The Future of Food from the Sea* (2019) fra Havpanelets ekspertgruppe, vil havet kunne forsyne oss med seks ganger mer mat enn i dag, forutsatt kunnskapsbasert og bærekraftig forvaltning. Det krever oppdatert grunnleggende kunnskap om havets økosystem og bærekraftig utvikling av havnæringene. Norge og norske forskningsmiljøer er i en unik stilling til å bidra til en betydelig økning av vår forståelse av havet.

Porteføljeplanen for Hav-porteføljen har følgende samfunnsmål som søker å møte samfunnsutfordringene omtalt over og Forskningsrådets strategi:

1. Rene og rike hav
2. Norske hav og kystområder forvaltes bærekraftig og helhetlig
3. Norske havnæringer er konkurransedyktige, sikre og bærekraftige
4. Norge leverer trygg og sunn sjømat i et bærekraftig matsystem
5. Norge er et nullutslippssamfunn som er tilpasset klimaendringene
6. Alle kan hav

Flere av investeringsmålene for porteføljen for Hav henviser til bærekraft og bærekraftig utvikling, som er et grunnleggende fundament for porteføljeplanen. Bærekraft er et sentralt premiss i porteføljeplanen, og gir ramme, kontekst og mål for porteføljens prioriteringer. Det betyr at økonomisk, sosial, kulturell og miljømessig bærekraft vil være gjennomgående dimensjoner på tvers av de utfordringene som porteføljen skal bidra til å løse. Porteføljen anvender en tydelig tilnærming til bærekraft der dette er relevant og aktuelt. Bærekraft forstås her som at forskning og innovasjon vi finansierer har som ambisjon å sikre at økonomisk aktivitet skjer innenfor planetens tåleevne. I sum skal porteføljen balansere dimensjonene klima og miljø, sosiale, kulturelle og økonomiske forhold som sikrer gode og anstendige liv for alle deltakere i de respektive verdikjedene og i tråd med de globale bærekraftsmålene.

[11] Global Ocean Science Report 2020 (2020)

[12] IPCC *Special Report on the Ocean and Cryosphere in a Changing Climate* (2019) [Special Report on the Ocean and Cryosphere in a Changing Climate — \(ipcc.ch\)](#)

[13] Climate change and land. IPCC special report, 2019.

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.